

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit

Rruga Abdi Toptani, nr.2 Tiranë

E-mail: klsh.org.al; Web-site: www.klsh.org.al

Nr.1275/5 Prot.

Tiranë, më 30.09.2019

V E N D I M

Nr. 104, Datë 30.09.2019

PËR

AUDITIMIN E USHTRUAR NË DREJTORINË RAJONALE TË MJEDISIT DURRËS “MBI AUDITIMIN E PËRPUTHSHMËRISË NË AKTIVITETIN EKONOMIKO FINANCIAR, MONITORIMI DHE MBROJTJA E MJEDISIT”, për periudhën nga data 01.10.2016 deri më datën 01.10.2018.

Nga auditimi i ushtruar në Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Durrës, rezultoi që në periudhën e auditimit, pavarësisht përpjekjeve të stafit të saj në realizimin e detyrave të caktuara me ligj për përmirësimin dhe mbrojtjen e mjedisit për Qarkun Durrës, kanë rezultuar edhe të meta e mangësi në zbatimin e akteve ligjore kryesisht në fushën financiare dhe manitorimin e mbrojtjes së mjedisit, kjo dhe për arsye të ndryshimeve të punonjësve dhe strukturë jo efikase e profesionale, mangësi në bashkëpunimin me institucionet e tjera përgjegjëse si DR ISHMPUT Durrës dhe Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore të Qarkut Durrës, mangësi në përgatitjen e dokumentacionit ligjor në fushën e liçencimit, të meta të cilat duhet të tejkalohen në të ardhmen, etj.

Auditimi ka filluar sipas Programit të Auditimit nr.1275/1 datë 16.11.2018, nga data 21.11.2016 deri në datën 18.01.2019. Me shkresë nr. 1275/2 datë 25.03.2019 është nisur Projekt Raporti në subjekti DRM Durrës dhe me shkresë nr. 1275/3 datë 23.4.2019 kanë ardhur observacionet e subjektit. Në datën 28.05.2019 është shprehur Departamenti i Metodologjisë, Standarteve dhe Sigurimit të Cilësisë së Auditimit. Në datën 9.9.2019 dosja i është kaluar Sekretares së Përgjithshme të KLSH.

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe Projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit, shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, si dhe vlerësimet mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të mësipërm, Drejtori i Drejtorisë së Standartit dhe Sigurimit të Cilësisë si dhe Drejtori i Përgjithshëm, në mbështetje të neneve 10, 15, 25 dhe 30, të ligjit nr.154/2014 miratuar në datën 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”,

VENDOSA

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit “Për Veprimtarinë Ekonomike Financiare, Monitorimin dhe Mbrojtjen e Mjedisit” të ushtruar në Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Durrës sipas programit të auditimit nr.1275/1prot, datë 16.11.2018 për veprimtarinë ekonomiko financiare nga data 01.10.2016 deri më datën 01.10.2018.

II. Të miratoj opinionin e auditimit, rekomandimet për përmirësimin e gjendjes dhe të kërkoj marrjen e masave dhe të procedohet me opinion e auditimit:

A. OPINIONI I AUDITIMIT

Baza për opinionin (ISSAI 4000¹):

KLSH ka audituar veprimtarinë e Drejtorisë Rajonale të Mjedisit Durrës, në mbështetje të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit” dhe ISSAI 1700², dhe ISSAI 4000.

Auditimi u krye në përputhje me kërkesat e manualit të auditimit të përputhshmërisë dhe atij financiar të KLSH si dhe Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të zbatueshme për Institucionet Supreme të Auditimit. Sipas kërkesave etike, të cilat janë relevante për auditimin tonë në institucionet buxhetore, KLSH është e pavarur nga DRM Durrës dhe përgjegjësitë e tjera etike janë përmbushur në pajtim me këto kërkesa. Ne besojmë se dëshmitë e evidencës së auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për sigurimin e bazës për opinionin tonë.

DRM Durrës është përgjegjës për hartimin e pasqyrave financiare në përputhje me kuadrin e zbatueshëm të raportimit financiar dhe të kontrollit të brendshëm, për të mundësuar përgatitjen e tyre pa gabime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Përgjegjësia e auditimit është të shprehë një opinion mbi pasqyrat financiare bazuar në rezultatet e auditimit të kryer, për të marrë siguri të arsyeshme se pasqyrat financiare janë pa gabime materiale.

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të DRM Durrës për vitin ushtrimor, më 31 dhjetor 2017, që përfshijnë pasqyrën e gjendjes ekonomike, pozicionit financiar, hyrjeve dhe daljeve në para, pasqyra e amortizimit, pasqyrën e krahasimit të fondeve buxhetore dhe rezultateve dhe shënimet shpjeguese. Në gjykimin tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë mbi aspektet materiale (pa devijime të përhapura) dhe fluksin e parasë për vitin respektiv në përputhje me Kuadrin e Raportimit Financiar të Sektorit Publik, si dhe të buxhetit të realizuar nga DRM Durrës për vitin 2017-2018, në përputhje me bazën ligjore. Grupi i auditimit jep “**Opinion të Pakualifikuar me Theksim të çështjes**”, për aspektet si më poshtë:

-Nga auditimi i inventarit fizik të llogarisë 218 “Inventar ekonomik”, krahasuar me inventarin kontabël të kësaj llogarie rezultuan diferenca ku në gjendjen fizike janë administruar 8 artikuj vetëm në sasi pa vlerë dhe 5 artikuj janë në përdorim, për të cilat nuk egzistonte dokumentacion në sasi dhe vlerë. Këto veprime janë në mospërputhje me UMF nr. 28, datë 18.12.2014 “Për procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit”, Kap VI “Rakordimi dhe mbyllja e llogarive të tjera vjetore të qeverisjes se përgjithshme”, pika 33 “Rakordimi, mbyllja e llogarive të tjera vjetore të njëjësive dhe hartimi i pasqyrave financiare do të vazhdojë të kryhet në bazë të UMF nr. 14, datë 28.12.2006 dhe nr. 26, datë 27.12.2007 ndryshuar me udhëzimi nr. 10, datë 27.02.2008” dhe UMF nr. 30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, Kreu IV “Sistemi kontrollit periodik aktiveve”, pika 74 “Inventarizimi i aktiveve”.

Opinion:

Nga **auditimi i pasqyrave financiare**, mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, Rregulloren e Procedurave të Auditimit të KLSH dhe Manualin e Auditimit Financiar, përsa i takon shkallës së zbatimit nga subjekti *DRM Durrës*, të standardeve të kontabilitetit, të ligjit mbi

¹ **ISSAI 4000** – Objektivi i audituesve në një auditim përputhshmërie është të japë siguri të arsyeshme nëse informacioni i mbledhur sa i takon një çështjeje të veçantë është në përputhje, në të gjitha aspektet materiale, me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi, kur auditimi bëhet lidhur me çështje të veçanta.

² **ISSAI 1700**- Objektivi i audituesit është të formulojë një opinion mbi besueshmërinë e llogarive vjetore dhe bazuar në një vlerësim të përfundimeve të hartuara nga evidencat e marra të auditimit të shprehë qartë opinionin nëpërmjet një raporti të shkruar që shpjegon bazat e opinionit.

kontabilitetin dhe pasqyrat financiare, udhëzimeve e kushteve të vendosura apo termave mbi raportimin financiar, mbi të cilat është rënë dakord, u evidentua se informacioni financiar i këtij subjekti, është paraqitur, **në përgjithësi**, në përputhje me kuadrin rregullator të raportimit financiar dhe se pasqyrat financiare paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale kornizën e zbatueshme të raportimit financiar. Megjithatë, nga auditimi i pasqyrave financiare, mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit dhe Standardin ISSAI 1700, u konstatuan edhe anomali në plotësimin e pasqyrave financiare dhe zbatimin e kuadrit ligjor dhe rregullator në fuqi (të paraqitura më lartë), të konsideruara *jomateriale dhe jo të përhapura, për të cilën japim **Opinion të Pakualifikuar me Theksim të Çështjes***³.

II. ***Nga auditimi mbi përputhshmërinë***⁴: Nga auditimi i veprimtarisë së subjektit të audituar, për periudhën e auditimit u konstatua se ka pasur të meta dhe mangësi në lidhje me:

a- formulimin e akteve të pranimit/refuzimit të lejeve të tipit (C) pasi mungojnë citimet në nenin apo pikën e bazës ligjore e nënligjore dhe pikat e shtojcës përkatëse për secilin prej kushteve të pa plotësuar, duke u mjaftuar vetëm me përmendjen apo citimin e ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 “Për lejet e mjedisit”, si dhe mungojnë aktverifikimet në terren dhe relacionet përkatëse të grupit të specialistëve për argumentimin e tyre;

b- DRM nuk kishte formatin standard të Akt Refuzimit për Leje Tipi C ku të përfshihej saktësisht numri dhe data e aktit, të përfshihej, përcaktohej e cilësohej data e refuzimit të mëparshëm si dhe data e riaplikimit, me synim bërjen më transparente të shërbimit, respektimin e afateve, mospengimin dhe nxitjen e biznesit në pajisjen me lejet mjedisore Tipi C etj. në zbatim të VKM nr. 419, datë 25.06.2014 “Për Lejet e Mjedisit Kreu IV, pika 9. Në Akt-refuzim” nuk përshkruhen rastet e riaplikimit dhe nuk përcaktohen datat dhe sasia e refuzimeve (për herë të dytë data, për herë të tretë, data) duke përshkruar shkurtimisht numrin e kushteve të paplotësuar, masë që do të rriste transparencën e DRM, do të nxiste biznesin dhe mbi të gjitha do të rriste shkallën e menaxhimit të subjektit. Për tre muajt e fundit të vitit 2016 DRM Durrës nga 68 aplikime ka refuzuar 23 aplikime dhe ka aprovuar 45 Leje mjedisore tipi C; për vitin 2017 ka shqyrtuar 193 aplikime dhe ka refuzuar 39 aplikime duke aprovuar 154 Leje Mjedisore Tipi C; për nëntëmuajorin e parë të vitit 2018 nga 265 aplikime për leje Tipi C janë refuzuar 165 kërkesa dhe janë dhënë 100 leje mjedisore Tipi C; bie në sy rritja e refuzimeve në përqindje gjatë vitit 2018, në krahasim me dy periudhat e tjera çka kufizon numrin e operimit të bizneseve, prodhimin, shërbimet dhe punësimin;

c- DRM Durrës nuk ka pasur një bashkëpunim në shkallën e cilësinë e duhur me ISHMPUT Durrës dhe nuk ka hartuar program pune bashkëpunimi me të dhe as me institucione të tjera rajonale për evidentimin nga verifikimi në terren në teritorin e Prefekturës Durrës se sa aktivitete të ndryshme biznesi ushtrojnë aktivitet të pa pajisur me leje tipi (C), nga mungesa e bashkëpunimit me struktura të tjera shtetërore, sidomos me ISHMP dhe si pasojë e mos paisjes me leje mjedisore që nuk kanë arkëtuar tarifat përkatëse duke krijuar të ardhura të munguara në buxheti shtetit si edhe në funksion të përmirësimit të cilësisë së Mjedisit në qark duke mos kryer kontrole të përbashkëta me to mbi subjektet, për të ushtruar kontrole monitorimi për informalitetin e zbatimit të kushteve për leje mjedisore në përmbushje të kërkesave të ligjit nr. 10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit” dhe VKM nr. 47, datë 29.01.2014 “Për përcaktimin e rregullave për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Mjedisit e të agjencive rajonale të mjedisit”, Kreu V, germa (a), pika (1/n), Kreu VI, germa (a);

³ - Sipas **Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë** të KLSH-së, (fq.66), kapitulli V, pika 5.4, Kur audituesi nuk ka raste mospërputhesh materiale për të raportuar, kur konkludon ai shpreh një konkluzion të pamodifikuar: Në rastin e angazhimit me **siguri të arsyeshme**, që informacioni mbi çështjen dhe objektin e auditimit është përgatitur në çdo aspekt material në përputhje me kriteret e vlerësimit, por ka një çështje për të nënvizuar sipas. **Standardit Ndërkombëtar i Auditimit (SNA) 706** (i rishikuar), *Paragrafët që Theksojnë Çështjen dhe Paragrafët për Çështje të Tjera në Raportin e Audituesit të Pavarur*.

⁴ Mbështetur mbi ligjin nr. 154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e KLSH-së”.

d- ka një numër total mos-deklarimesh të kushteve të lejes mjedisore prej **701** subjektsh nga të cilat **76** subjekte nuk kanë sjellë vetë-monitorimin për periudhën 1 tetor-31 dhjetor 2016; **345** subjekte nuk kanë sjellë vetë-monitorimin – 2017; **280** subjekte nuk kanë sjellë vetë monitorimin për periudhën 1.01.2018-1.10. 2018, në kundërshtim me nenin 29, pika b (ii) të ligjit nr.10488, datë 14.07.2014 “Për lejet e mjedisit”. Për mosplotësim të kushteve të lejes dhe numrit të vetë monitorimeve, duhej të aplikohesh penalitetet me gjobë në masën nga 300 mijë lekë deri 500 mijë lekë. Nëse marrim parasysh kufirin minimal prej 300 mijë lekë, ardhurat e munguara për buxhetin e shtetit duhet të përlllogariten në vlerën prej 210,300 mijë lekë (300 x 701=210,3 milion lekë).

Opinion:

*Nga **auditimi i përputhshmërisë**, mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI 400, Rregulloren e Procedurave të Auditimit të KLSH dhe Manualit të Përputhshmërisë, nën gjykimin tonë, aktiviteti i DRM Durrës, në përgjithësi është kryer në përputhje me kuadrin rregullator. Megjithatë, nga auditimi i përputhshmërisë, u konstatuan edhe devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi të përmendura më lart, për të cilën japim **opinion të pakualifikuar**⁵.*

B. MASA ORGANIZATIVE

1- Gjetje nga auditimi: Në analizën e fondeve të programuara në projektbuxhetet dhe alokimet për shpenzime të përdorura nga njësi shpenzuese DRM Durrës, rezulton se fondet për shpenzime janë në kushtet e pamjaftueshmërisë për realizimin e funksioneve të institucionit, sepse ka mungesa investimi për paisje zyre e mjete transporti për lëvizjen e specialistëve për kontroll dhe monitrim të subjekteve që janë pajisur me lejet mjedisore të cdo tipi. Ka mungesë në ambiente pune, ku edhe ato në dispozicion janë në kushtet të papërshtatshme dhe të pamjaftueshme për punonjësit, njëkohësisht mungon ambienti për funksionimin e arkivit dhe protokollit. Ka mungesë në fonde për shpenzime operative, për udhëtime të specialistëve jashtë vendit të punës, në territorin e qarkut për ushtrimin e verifikimeve të nevojshme në terren në subjektet e pajisura me leje mjedisore, si dhe për shpenzime për dokumenta evidentuese (larje foto), të cilat janë të domosdoshme dhe pjesë e procedurave për paisjen me leje mjedisore të tipit (C), apo të dhënies së mendimeve për VNM e leje tipi (A) e (B) të subjektit aplikues (*Trajtuar në faqet 18-20 të Raportit të Auditimit*).

1.1.Rekomandim: DRM Durrës nëpërmjet hartimit të projektbuxhetit, të bëjë analizë të plotë dhe të kërkojë pranë Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit zgjidhjen për të siguruar ambiente të përshtatshme për zyra me qëllim krijimin e kushtev të punës për punonjësit e institucionit, duke përfshirë dhe ambientin për arkiv-protokoll. Njëkohësisht të kërkojë rishikimin e alokimit dhe rritje fondeve të programuara për shpenzime operative në mbështetje të funksioneve të saj.

Në vazhdimësi

2- Gjetje nga auditimi: Në auditimin e kryer mbi nxjerrjen e hartimin e pasqyrave financiare të njësisë shpenzuese DRM Durrës për periudhën raportuese objekt auditimi u konstatua se pasqyra financiare (bilanci kontabël) nuk mund të quhet se pasqyron realitetin e gjendjes së aktiveve, pasurisë, aseteve e gjendjes materiale të institucionit, pasi rezultati i inventarizimit fizik nuk i ka shërbyer hartimit të pasqyrës financiare sepse, ndërmjet gjendjes fizike e gjendjes së deklaruar në pasqyrën financiare rezultojnë diferenca; njëkohësisht 8 artikuj janë të administruar vetëm në sasi pa vlerë dhe 5 artikuj janë në përdorim, por të pa administruar e dokumentuar në sasi e vlerë. Këto veprime janë mospërputhje me UMF nr.28, datë 18.12.2014 “Për procedurat e mbylljes së llogarive

⁵ - Sipas **Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë** të KLSH-së, (fq.66), kapitulli V, pika 5.4, Kur audituesi nuk ka raste mospërputhesh materiale për të raportuar, kur konkludon ai shpreh një konkluzion të pamodifikuar:Në rastin e angazhimit me **siguri të arsyeshme**, që informacioni mbi çështjen dhe objektin e auditimit është përgatitur në çdo aspekt material në përputhje me kriteret e vlerësimit.

vjetore të buxhetit”, Kap VI “Rakordimi dhe mbyllja e llogarive të tjera vjetore të qeverisjes së përgjithshme”, pika 33 “Rakordimi, mbyllja e llogarive të tjera vjetore të njërive dhe hartimi i pasqyrave financiare do të vazhdojë të kryhet në bazë të UMF nr.14, datë 28.12.2006 dhe nr.26, datë 27.12.2007 ndryshuar me udhëzimi nr.10, datë 27.02.2008” dhe UMF nr.30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, Kreu IV “Sistemi kontrollit periodik aktiveve”, pika 74 “Inventarizimi aktive” (*Trajtuar në faqet 32-39 të Raportit të Auditimit*).

2.1.Rekomandim: DRM Durrës, specialisti financës të marrë masa të plota për të kryer vlerësimin dhe administrimin e aktiveve të qëndrueshme qarkulluese të institucionit të cilat janë në përdorim pa vlerë dhe të pa administruara, nëpërmjet kontabilizimit me qëllim që inventarizimi fizik i aktiveve të qëndrueshme qarkulluese, ti shërbej hartimit të pasqyrës financiare.

Brenda muajit nëntor 2019

3- Gjetje nga auditimi: DRM Durrës nuk ka të përditësuar periodikisht listën e subjekteve të pajisur me leje mjedisore të tipit (C) që janë aktive, të nxjerrë nga bashkëpunimi periodik me DRT Durrës, QKL, DR ISHMPUT apo dhe me NJVQV^{-të} (për 6 bashkitë) për numrin e përgjithshëm të subjekteve që ushtrojnë veprimtari ekonomike në qarkun Durrës e që kanë ndikim në mjedis, për të ditur subjektet që duhet të bëjnë vetmonitorim dhe subjektet që zhvillojnë aktivitete të pa pajisur me leje mjedisi në kundërshtim me nenin 4 dhe nenin 10 të ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 “Për lejet e mjedisit” për ushtrimin e veprimtarisë ekonomike dhe VKM nr.419, datë 25.6.2014, kreu VIII pika 1,2,3 (*Trajtuar në faqen 62 të Raportit të Auditimit*).

3.1.Rekomandim: DRM Durrës në bashkëpunim me AKM Tiranë të marrë masa për të evidentuar e ndjekur subjektet aktive mbajtës të lejeve mjedisore tipi (C) dhe subjektet që ushtrojnë veprimtari ekonomike të pa pajisur me leje mjedisore, duke rakorduar me DRT Durrës, ISHMPUT, QKL dhe NJVQV^{-të}, për numrin e përgjithshëm të subjekteve aktive që ushtrojnë në çdo periudhë të kohës veprimtari ekonomike në qarkun Durrës, ndjekjen e monitorimin e vazhdueshëm të tyre si edhe të subjekteve që zhvillojnë aktivitete ekonomike të pa pajisur me leje mjedisi sipas subjekteve të përcaktuara në bazë të aktivitetit kufi tek shtojca nr.1 e ligjit 10448, datë 14.07.2011.

Menjëherë

4- Gjetje nga auditimi: DRM Durrës në formulimin e akteve të refuzimit të lejeve tipi (C), është konstatuar se, në disa raste mungojnë citimet në nenin apo pikën e bazës ligjore e nënligjore dhe pikat e shtojcës përkatëse të përcaktuara në VKM nr.419, datë 25.6.2014, kreu 4 pika 9 dhe 10 dhe shtojcës nr. 6 për secilin prej kushteve të paplotësuar. Në akt refuzimet DRM Durrës është mjaftuar në përgjithësi vetëm me përmendjen apo citimin e ligjit nr. 10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”; gjithashtu mungojnë aktverifikimet në terren dhe relacionet përkatëse të grupit të specialistëve për argumentimin e refuzimeve (*Trajtuar në faqet 43-52 të Raportit të Auditimit*).

4.1.Rekomandimi: Në urdhrin e brendshëm të drejtorit të DRM Durrës për ngritjen e komisionit të licensimit me Leje Tipi C, të kërkohet që ato të përgatisin dhe formulojnë qartësisht në çdo rast arsyetimin ligjor për akt-refuzimet, duke i mbështetur në çdo rast shkaqet e refuzimit edhe me bazën nënligjore të kushtete, sipas shtojcës nr.6.

Menjëherë

5- Gjetje nga auditimi: Në DRM Durrës u konstatua se procesverbalet e mbledhjeve të komisioneve teknike gjatë verifikimit dhe shqyrtimit të kërkesave për miratimin ose refuzimin e lejeve mjedisore janë mbajtur pa rregulla drejtshkrimi dhe pa korrektesë gjuhësore, sidomos në 19 raste ku u konstatuan mangësi në konceptim dhe formulim dhe nuk janë evidentuar diskutimet, mendimi i NJVQV, dokumentacioni, situatat, zhvillimi i tyre, duke mos prezantuar një informacion të plotë në përputhje me kërkesat e ligjit nr.10448, datë 14.07.2011 “Për lejet e mjedisit” dhe VKM nr. 419, datë 25.06.2014. Në procesverbalet e mbledhjeve të komisionit nuk pasqyrohen as të dhënat mbi

zotërimin e dokumentave të pronësisë, dokumentimi i mendimit të NJVQV^{-ve} dhe informacion tjetër ligjor që lidhet me mbrojtjen e mjedisit, sepse këto informacione ligjore pothuaj në asnjë rast nuk kanë qenë të pasqyruara me korrektësi në këto shënime (*Trajtuar në faqet 43-45 të Raportit të Auditimit*).

5.1. Rekomandim: Kryetari i Komisionit të dhënies së ‘Leje Tipi C’ të marrë masa që në procesverbalet e mbajtura në mbledhjen e komisioneve për leje mjedisi tipi (C), të pasqyrohen e citohen saktësisht në çdo rast shënime nga ana e formës dhe përmbajtjes së aktivitetit gjatë shqyrtimit të dokumentacionit në mbledhjet e komisioneve teknike dhe të pasqyrohen në këto procesverbale në mënyrë objektive dhe sipas rregullave të drejtshkrimit arsyet e pranimit/refuzimit, mangësitë ligjore dhe dispozitat përkatëse, duke kërkuar respektimin e kushteve apo kritereve ligjore e nënligjore që duhen plotësuar nga subjektet me informacion të plotë për vlerësimin e dokumentacionit.

Në vazhdimësi

6- Gjetje nga auditimi: Është konstatuar gjatë kontrolleve të kryera në DRM Durrës ka diferenca mes të dhënave që subjektet paraqesin në raportet e vetëmonitorimit dhe ndotjes reale të mjedisit prej tyre, kjo pasi në disa raste analizat e sjella prej tyre nuk kanë saktësi dhe besueshmëri të lartë dhe mungojnë laboratorët shtetërorë me ndihmën e të cilave do të mund të sigurohej një informacion më i përafërt mbi saktësinë e të dhënave në çdo rast prej laboratorëve të akredituar sipas VKM nr.1185, datë 18.11.2009 “Për rregullat dhe procedurat për hartimin dhe zbatimin e programit kombëtar të monitorimit në mjedis”, vendim i cili ka nevojë për ndryshime dhe përshtatje me kushtet e reja, pasi ka mangësi në vërtetësinë e raporteve të vetëmonitorimit (*Trajtuar në faqet 60-65 të Raportit r të Auditimit*).

6.1.Rekomandim: DRM Durrës në bashkëpunim me AKM Tiranë, të marrin masa që të parashikohen fonde të nevojshme për të lidhur kontrata me subjekte të licensuara dhe akredituara laboratorike për marrjen prej tyre të shërbimit të kërkuar laboratorik për verifikime të pavarura me analiza shoqëruese të dhënash ndaj subjekteve që kërkojnë leje mjedisore ose që kryejnë vetëmonitorim.

Në vazhdimësi

7- Gjetje nga Auditimi: Mungesa e raporteve të vetëmonitorimit për të gjitha kategoritë e lejeve bën që të mos njihet si duhet gjendja e mjedisit në qarkun Durrës me të dhënat e shkarkimeve në tokë, ujë dhe ajër.

Raportet e vetëmonitorimit nuk janë vlerësuar teknikisht për shkarkimet apo ndërhyrjet që kanë në mjedis, në varësi të aktivitetit/veprimtarisë që ushtrojnë subjektet e ndryshme me Leje Tipi C, referuar dispozitave ligjore të mjedisit, ligjit nr.10448, datë 14.07.2011“Për lejet e mjedisit” dhe VKM nr. 419, datë 25.06.2014 (*Trajtuar në faqet 60-66 të Raportit të Auditimit*).

7.1. Rekomandim: DRM Durrës të marrë masa për hartimin e një database të veçantë, të përditësuar me numrin e subjekteve dhe numrin e raporteve të vetëmonitorimeve periodike që duhet të paraqiten nga secili subjekt, numrin e raporteve të vetëmonitorimit të dorëzuara dhe ato që duhet të dorëzohen, me afate dhe data përkatëse, në varësi të llojit të veprimtarisë së subjektit dhe kushteve të lejes.

Menjëherë

8- Gjetje nga Auditimi: DRM Durrës për periudhën raportuese tetor 2016 – tetor 2018, ka dhënë **258 mendime për vlerësime të ndikimit në mjedis (VNM)** dhe për leje mjedisore për licencimet të tipit (A), (B) nga AKM. Për këto DRM Durrës ka data base elektronike për vitin 2017-2018 por nuk ka informacione të sakta nga AKM Tiranë për ecurinë e procedurës për **shumicën e praktikave të dhënies së mendimit prej tyre**, përcaktime këto të bëra në VKM nr. 419, kreu VIII tek Dispozitat përfundimtare. Këto veprime janë në kundërshtim edhe me urdhrin e Ministrit të Mjedisit nr. 1964,

datë 13.11.2014 “Për miratimin e procedurave të administrimit dhe formatit të regjistrave të lejeve të mjedisit të tipit (A), (B) dhe (C)”. Gjithastu, DRM Durrës nuk disponon një data base elektronike mbi VNM dhe dhënie mendimi për Leje Tipi A/B për periudhën e auditimit tetor-dhjetor 2016 dhe për gjithë vitin 2016 (*Trajtuar në faqet 55-60 të Raportit të Auditimit*).

8.1.Rekomandim: DRM Durrës të kërkojë nga AKM Tiranë, marrjen e të dhënave në lidhje me ecurinë e praktikave që ka dhënë mendime për VNM^{-të} e lejet mjedisore tipi (A; B) me synim përditësimin nga ana e saj në formë elektronike të rregjistrimit të lejeve tipi (A, B) sic përcakton VKM nr. 419, kreu VIII tek Dispozitat përfundimtare sipas formatit standard të miratuar, zbatimin e afateve dhe procedurave ligjore, si dhe mundësimin e bashkëpunimit ligjor me strukturat e tjera si DRISHMU, NJVQV^{-të} dhe QKL.

Menjëherë

9- Gjetje nga auditimi: DRM Durrës për periudhën raportuese tetor 2016 –2018, nuk ka hartuar program pune për bashkëpunim dhe kryerje të kontrolleve të përbashkëta dhe bashkëpunim me NJVQV (*bashki e njësi administrative*) për mbetjet urbane dhe mbetjet spitalore sipas Urdhërit Nr. 16, datë 06.11.2017 “Për ngritjen e grupeve të punës për zbatimin e programit për evidentimin e problematikës mjedisore në Republikën e Shqipërisë”. Gjithashtu, bashkëpunimi ndërmjet DRM dhe ISHMPU Durrës ka qenë në kushtet e pamjaftueshmërisë dhe nuk janë shtrirë në të gjithë intervalin kohor të auditimit kontrollet e monitorimet e përbashkëta për informalitetin e zbatimit të kushteve të lejeve mjedisore, në përmbushje të kërkesave të ligjit nr.10431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit” dhe kërkesave të përcaktuara në Kreu VII, pika 2 ku përcaktohet se “Agjencia Kombëtare e Mjedisit administron sistemin e informacionit mjedisor” dhe pika 3 ku thuhet se “Autoritetet publike bashkëpunojnë me Agjencinë Kombëtare të Mjedisit, me qëllim sigurimin e funksionimit të duhur të këtij sistemi...”, VKM nr.47, datë 29.01.2014 “Për përcaktimin e rregullave për organizimin e funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Mjedisit dhe të agjencive rajonale të mjedisit” sipas pikës a të Kreut VI ku thuhet se: “AKM-ja lidh marrëveshje dhe bashkëpunon me njësitë e qeverisjes vendore mbështetur në ligjin “Për organizimin dhe funksionimin e njërive të qeverisjes vendore”, si dhe në legjisllacionin mjedisor” (*Trajtuar në faqet 66-70 të Raportit të Auditimit*).

9.1. Rekomandim: DRM Durrës nëpërmjet bashkëpunimit me AKM duhet të nxitë dhe të kërkojë prej saj që në hartimin e programit vjetor të punës të DRM Durrës, që të pasqyrohet qartë edhe bashkëpunimi me institucionet e tjera, me qëllim kryerjen e monitorimeve nëpërmjet kontrolleve të përbashkëta me ta, në zbatim të marrëveshjeve të bashkëpunimit me organet e tjera të kontrollit, si me Drejtorinë Rajonale të Tatimeve, NJQV dhe DR ISHMPUT Durrës për zbatimin e kushteve të lejeve mjedisore dhe ndikimit në mjedis.

Në vazhdimësi

10. Gjetje nga auditimi: DRM Durrës për periudhën raportuese Tetor 2016 – Tetor 2018 ka shqyrtuar gjithësej **670** dosje për Leje Tip C + mendim VNM (526+ 144 raste) duke kryer njoftim në NJVQV në **277** raste ose në masën **41 %** të tyre. NJVQV janë përgjigjur gjithësej në **188** raste ose në masën **67%** të rasteve të njoftuara, në mungesë të të cilave DRM ka vijuar procedurat e miratimit të lejeve pa kthim përgjigje nga NJQV, sipas pikës 2, 3 dhe 4, Kreu IV të VKM nr.419, datë 25.06.2014 “*Mbi afatin 3 ditor*” të përgjigjes për mendimin e NJQV për miratimin e lejeve mjedisore tipi (C) ku në pikën 4 thuhet se “Nëse NJVQV-ja përkatëse nuk shprehet brenda afatit, DRM vijon me procedurën” (*Trajtuar në faqet 41-43 të Raportit r të Auditimit*).

10.1. Rekomandim: DRM Durrës të marë masa dhe të gjejë forma bashkëpunimi për tërheqjen e e mendimit ndaj subjekteve që aplikojnë për Leje tip C nga ana e NJVQV^{-të} përkatëse dhe të sigurojë prej tyre dhënien e mendimit brenda afatit 3 ditor. DRM Durrës, herë pas here, për rastet e mosdhënies së mendimit nga ana e NJVQV të njoftojë zyrtarisht AKM Tiranë dhe Ministrinë e

Mjedisit në lidhje me angazhimin e e NJVQV në dhënien e mendimeve të mbi subjektet që kërkojnë leje Tip C.

Në vazhdimësi

11. Gjetje nga Auditimi: DRM Durrës në dokumentacionin elektronik të dosjeve për dhënie mendimi për VNM^{të} e lejes mjedisore të tipit A e B pothuajse në të gjitha rastet mungojnë praktikat e procesit të konsultimeve dhe dëgjësave me publikun. Në mbi **34** raste për dëgjësat me publikun DRM është shprehur se; “...do të kryhen hap pas hapi në fazën e zbatimit të projektit...”. Nga auditimi u konstatua se në subjektet që kanë filluar punimet, deri në përfundim të periudhës së auditimit, nuk ka informacione për realizimin e të gjitha këtyre dëgjësave, veprime në kundërshtim me kërkesat e VKM nr. 419, datë 25.06.2014 “Për miratimin e kërkesave të posaçme për shqyrtimin e kërkesave për Leje Mjedisi të Tipi A,B,C, për transferimin e lejeve nga një subjekt tek tjetri, të kushteve për lejet respektive të mjedisit si dhe rregullave të hollësishme për shqyrtimin e tyre nga autoritetet kompetente deri në lëshimin e këtyre lejeve nga QKL”, Kreu I, pika 1/dh, Kreu VI, pika 12; 13; 15; 16 dhe 22 (Trajtuar në faqet 55-60 të Raportit të Auditimit).

11.1. Rekomandim: DRM Durrës në bashkëpunim me AKM Tiranë, të marrë masa që të komunikojë në dëgjësia me publikun në të gjitha rastet kur veprimtaria e subjektit që aplikon për lejë ka impakt mjedisor ose kur kjo kërkohet nga publiku i interesuar, sidomos në rastet e lejeve tip A/B dhe VNM dhe kjo të realizohet para se të jepet mendimi për leje mjedisore e jo pasi të ketë filluar aktiviteti investues ose prodhues nga ana e subjektit.

Në vazhdimësi

12. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i strukturës së organikës së DRM Durrës për periudhën objekt auditimi u konstatua se ka pasur ndryshime të shpeshta të specialistëve, çfarë ka shkaktuar mungesën e eksperiencës së specialistëve duke ndikuar negativisht në realizimin e objektivave dhe funksioneve të institucionit, pasi DRM e ushtron aktivitetin në Qarkun Durrës në një teritor të gjerë, me veprimtari ekonomike intensive, me gjendje të madhe asetesh dhe pasurish natyrore, faktorë këta që kërkojnë vazhdimësi, eksperiencë dhe profesionalizëm të lartë në mjedis e shoqëruar kjo me një numër të konsiderueshëm specialoistësh në strukturën e DRM^{së}. Kështu, gjatë periudhës së auditimit u konstatua se ka pasur gjithësej 18 punonjës me status të nëpunësit civil dhe 1 në periudhë prove nga të cilët janë larguar 10 punonjës (Trajtuar në faqen 20 të Raportit të Auditimit).

12.1. Rekomandim: DRM, AKM dhe Ministria e Turizmit dhe Mjedisit duhet të ndryshojë filozofinë e rekrutimit të punonjësve të DRM të cilët janë me status të nëpunësit civil nga DAP për të trajnuar dhe aftësuar punonjësit dhe për të shmangur mundësinë negative të pagesave të disa pagave shtesë të punonjësve që vazhdojnë gjyqet me DRM-AKM për largimin e tyre nga puna.

Në vazhdimësi

13. Gjetje nga auditimi: Në DRM Durrës për 153 subjekte të cilët nuk kanë kryer pagesën vjetore të tarifës së lejes mjedisore tipi (C), si pa mjaftueshmëri nga fakti mungesës së rregullshmërisë (udhëzim, urdhër, etj...) dhe për të ndjekur proceduarat në rastet e ndërprerjes së aktivitetit për pasojë edhe të lejës mjedisore, ndërsa për 112 subjekte për të cilët është bërë pezullimi lejes mjedisore për mos pagesë të tarifës vjetore të lejës mjedisore në total 265 subjekte (153+112) me tarifë 2,000 lekë në vit, duke krijuar të ardhura të munguar për buxhetin e shtetit shuma 530 mijë lekë (Trajtuar në faqen 8 të Raportit Përfundimtar të Auditimit).

13.1. Rekomandim: DRM Durrës në bashkëpunim me DRISHMP Durrës, të vazhdojë ndjekjen dhe të marrë masa administrative për arkëtimin nga 153 subjekte të tarifës vjetore për leje mjedisore tipi (C), si dhe 112 subjekte pas pezullimit të lejes mjedisore tipi (C).

Në vazhdimësi

C. MASA DISIPLINORE

Mbështetur në nenin 15, të ligjit nr. 154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, në nenin 57 “Përgjegjësia për masat disiplinore”, nenin 58 “Llojet e masave disiplinore”, germa “b” e “ç” dhe nenin 59 “Kompetenca dhe procedura për masat disiplinore” të Ligjit nr.152/2013, "Për nëpunësin civil", në pikën 11 të VKM nr.115, datë 05.06.2014 "Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në Komisionin disiplinor në shërbimin civil", në ligjin nr.10431, datë 09.06.2011 “Për Mbrojtjen e Mjedisit”, në ligjin nr.10296, datë 8.7.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, VKM nr.47, datë 29.01.2014 “Për Përcaktimin e Rregullave për Organizimin dhe Funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Mjedisit e të Agjencive Rajonale të Mjedisit”, i rekomandoj Drejtorit të Përgjithshëm të AKM Tiranë, vlerësimin e shkallës së përgjegjësisë për çdo punonjës me status nëpunësi civil fillimin e procedurave për dhënien e masës disiplinore “Vërejtje” për:

1. Për znj. *L. D*, me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019;
2. Për znj. *B. C*, me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019;
3. Për znj. *E. Z*, me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019;
4. Për znj. *S. V.*, me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019;
5. Për znj. *A. B* me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019;
6. Për znj. *M. S*, me detyrë specialist Vlerësimi Ndikimi ne Mjedis (VNM) e leje mjedisi, për shkeljet trajtuar në faqet e Raportit Përfundimtar të Auditimit dhe në Akt-Konstatimi numër 3, datë 18.01.2019

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamenti i Auditimit të të Aseteve dhe Mbrojtjes së Mjedisit.

Kontrrolli i Lartë i Shtetit